

Demokraatit partiitut anguniagaat siunertaallu

Partii kiffaanngissuseqarnermik pingaartitsisoq

Demokraatit partiiuvoq socialliberaliusoq, inuiaqatigiinnik inuup sapinngisamik annertunerpaamik kiffaanngissuseqarfigisaanik politikikkikullu nammineq aalajangiisinnaassuseqarfigisaanik pilersitsinissamik toqqammaveqartoq. Inunnut nunatsinnik alianaattorsuarmik asannittunut, inuiaqatigiinnillu inuit ataasiakkaat imminnut qaniginerpaasaminnullu sapinngisamik annertunerpaamik akisussaaffimmik tigusiffigisaannik pilersitseqataarusuttunut ineriartortitserusuttunullu partiiuvugut.

Inuup sapinngisamik annertunerpaamik kiffaanngissuteqarnissaata tunngavigineqarneratigut isumaqarpugut inuup ataasiakkaap inuunermik pitsaasumik pilersitsinissani annertuumik akisussaaffigigaa. Inuup ataasiakkaap pitsaasumik inuuneqarnissaa inuiaqatigiit akisussaaffiginngilaat. Inuiaqatigiit pisortallu sinaakkutissanik eqqortunik inuup ataasiakkaap suliffeqarfiullu ataasiakkaap ineriartorfisinnaasaannik pilersitsinissaq isumagissavaat.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut inuiaqatigiinnut tamanut iluaqutaasumik aningaasarsiornissaminnut suliffinnillu pilersitsinissaminnut killeqanngitsunik sinaakkutissaqartinneqassapput. Aalisarnek, takornariartitsineq aatsitassarsiernerlu Demokraatinut tassaapput inuussutissarsiutit pissusissamisoortumik siuariartornissamut pitsaanerpaanik atugassaqaqrusut. Inuussutissarsiutinut taakkununga sinaakkutissat atugassarititaasullu pitsaasut inuussutissarsiorerup iluani allatigut pitsaasunik sunniuteqassapput, taamatullu aamma inuiaqatigiinnut tamanut. Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut nunani allani unammillertiminnut unammillersinnaassapput, taamaammat ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit qaffasissusiat OECD-mi nunani qaffasissutsimit qaffasinnerussanngilaq - ajornanngippallu appasinnerusinnaalluni.

Killilersugaanngitsumik niuerfiit, inuussutissarsiorerup niuerneramik tunngaveqartup, killilersugaanngitsumillu unammilleqatigiinnerup sapinngisamik annertunerpaamik siaruarneqarnissaat qulakkeerniarlugu sulissutigaarput, taakku tamaasa aqutugalugit innuttaasunut suliffeqarfinnullu assigiisaartunik naleqquttunillu atugassaqaqartitsinissaq qulakkeerneqassasoq qularutiginningsigut. Tamatumunnga peqatigitillugu taamatut pullaveqarnerup nioqqutit kiffartuussinerillu akiisa sapinngisamik appasinnerpaanissaannik qulakkeerissaq. Tamannalu tunngavigalugu pisortat ingerlatseqatigiiffiisa suliffeqarfinnut namminersortunut toqqaannartumik unammillernissaq peqataaffiginngisaannassavaat. Aammali eqqumaffigaarput kiffartuussinernik tunniuttakkat ilaasa, soorlu innaallagiq, imeq kiassarnerlu, pisortanit ingerlanneqarpata pitsaanerpaasoq, taamaaliornikkut akitigut aqqissuussineq naleqqunnerusoq assigiiaarnerusorlu qulakkeerneqassammat. Namminersortunngorsaanissarli piinnarlugu namminersortunngorsasoqassanngilaq.

Inuiaqatigiinni ilinniartitaanerup qaffasissusia siuariartorfijuaannassaaq. Tamanna aningaasaliinernik annertuumik ingerlaavartunillu pisariaqartitsiffiuvoq. Meeqqat tamarmik minnerpaaffittut Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsinneq angusimassavaat, aamma innuttaasut sapinngisamik amerlanerpaat inuussutissarsiuteqalernissamut

piginnaanngortitsisartunik ilinniagaqassapput. Tamanna inuup ataasiakkaap imminut qanigisaminullu isumagisinaanissaanik anguniagaqarnitsinnik qulakkeerissaaq. Aamma inuup ataasiakkaap suliffeqarnermi periarfissaasunut naleqqiullugu toqqaanissaminut kiffaanngissuseqarnissaanik qulakkeerissaaq. Uatsinnulli pingaaruteqarpoq erseqqissaatigissallugu ilinniagaqartut ataasiakkaat sapinngisamik pitsaanerpaamik angusaqarlutik ilinniakkaminnik naammassinninnissaminut annertuumik akisussaaffeqarmata. Ataasiakkaat ilinniartitaanerannut inuiaqatigiit aningaasarpassuarnik aningaasalersuisarput, taamaammat inuttut pisussaaffigineqarpoq inuiaqatigiit inummut ataasiakkaamut aningaasaliissutigisimasaasa asuliinnartinneqannginnissaat anguniarlugu ilinniarsimasat atorlugit sapinngisamik ilungersuuteqarnissaq.

Kalaallit Nunaata sapinngisamik annertunerpaamik politikikkut nammineerluni aalajangiisinnaassuseqalernissaa kissaatigaarput, inuiaqatigiinnili sanngiinnerpaat tamatumani pilliutigineqanngisaannassapput. Taamaammat isumaqarpugut susassaarfinnut akisussaaffimmik tigusinissaq inuiaqatigiinni aningaasatigut periarfissat annertusiartornerisa peqatigisaanik ingerlanneqartariaqartoq. Taamatut suliaqarneq piffissalernerqarsinnaananilu ullulernerqarsinnaanngilaq, suliniuteqarnittali ilungersuuteqarnittalu politikikkut nammineerluni aalajangiisinnaassuseqarnerup annertusarnissaanik inaarutaasumik anguniarneqartuarnissaa pingaaruteqarpoq. Naalagaaffeqatigiit peqataaffigitillugit tamatumunnga tunniussaqaassaagut suleqatigiinnerlu ajunnginnerpaamik pissarsiaqarfialugu. Suleqatigiinneq naligiissumik ataqqeqatigiiffiusumillu pissaaq.

Atorsinnaasat sinnerlugit ingerlatsinermut aningaasanik atuisoqannginnissaanik ileqqoq pitsaasoq pingaartipparput. Ima paasillugu, ukiumoortumik aningaasanut inatsisini amigartooruteqarnerit aatsaat periarfissaasariaqarput uppersarnerqarsinnaappat amigartooruteqarneq assersuutigalugu sanaartornermut aningaasaliissuteqarnermik piffissap ingerlanerani imminut akilertussamik pissuteqarpat. Amigartooruteqarneq ingerlatsinikkut aningaasartuutit annertusisimanagerinik pissuteqanngisaannassaaq. Inuiaqatigiinnik ingerlatsineq sunniuteqarluartuussaaq, ingerlaavartumillu sapinngisamik appasinnerpaaffimmiitneqassalluni.

Pisortat suliassaqarfiini isumassuineramik suliaqartut suleriaatsillu sunniuteqarluartut ukkatarineqassapput. Peqqinnissaqarfiup allaffeqarfiani allaffimmiunik amerlanerusunik atorfinitsitsinata peqqissaasunik amerlanerusunik atorfinitsitserusuneruvugut. Eqqaamassavarput pisortat suliassaqarfii innuttaasut kisiisa pillugit atammata - pisortat suliassaqarfiisa annertusiartornerat immini iluatsitsilluarnertut isigineqanngisaannassaaq. Ikiorneqarnissamik pisariaqartitsivissortunik ikiuinissaq pisortat pingaarnertut suliassaraat. Sanngiitsunik napparsimasunillu sumiginnaanngisaannassaagut.

Innuttaasut aningaasat isertitamik sapinngisamik annertunerpaamik nammineq pigiinnassavaat. Sulinermit isertitanut akileraarutit tamatigut sapinngisamik appasinnerpaaffimmiitneqassapput. Innuttaasut tassaapput sulisuusut, taamaammat aamma isertitamik sapinngisamik amerlanersaannik namminneq aqutsinissaat tulluarnepaavoq.

Kalaallit Nunaat inuttussutsimigut nunaavooq mikisoq, taamaammat kikkut tamarmik assigiinngitsutigut imminnut ilisarimapput. Inooqataanermut tunngatillugu isigissagaanni tamanna pitsaasuulluinnarpoq, aammali ajoraluartumik qanigisanik salliutitsinermut kammalaatersornermullu qaninnerulersitsivoq. Qanigisanik salliutitsineq kammalaatersornerlu tamakkiisumik akiorneqassapput. Tamanna tamakkiisumik ammasumik ingerlatsinikkut pitsaanerpaamik anguneqarsinnaavooq, taamaaliornikkut qulakkeertuaannarsinnaassagatsigu inuup piginnaasaqarnerpaap atorfirmik tunineqarnissaa, imaluunniit suliffeqarfiup piginnaasaqarnerpaap suliassamik tunineqarnissaa.

Isumaliortaatsikkut tunngavigisaq

Demokraatit isumaliortaatsikkut tunngavigisaat tassaavooq liberalisme aamma tamatumunnga qanittumik atasooq socialliberalisme. Isumaliortaaserput tassaavooq inuit tamarmik namminneq kissaatigisamittut kiffaangissuseqarlutik inuusinnaasariaqartut, toqqagaat allat pisinnaatitaaffiik innarliinngippata. Inuk kinaluunniit taamaalilluni nammineq kiffaangissuseqarluni upperisamik toqqaasinnaavooq, isummorsoluni, peqatigiiffilorsinnaalluni katersuutsisinnaallunilu.

Inuup ataasiakkaap inuunerata aqunnissaa inuiaqatigiinnut suliassaangilaq. Paarlattuanilli inuup ataasiakkaap - nammineq piumasani malillugu - sinaakktissat inuiaqatigiinnit aalajangersarneqartut killiligaanani atorsinnaassavai.

Pisortat taamaalillutik innuttaasunut suliffeqarfinnullu killiliussanik pitsaanerpaanik atugassaqartitsinissamut nukitik tamaasa atussavaat, toqqaanissamut kiffaangissuseqarnerup sapinngisamik annertunerpaanissaa siunertaralugu. Sinaakktissat pitsaasunik pitsaassuutsimillu imaqarluarnissaat pisortanit akisussaaffigineqarpoq. Tamanna assersuutigalugu ulluunerani paaqqinnittarfeqarnermut, meeqqat atuarfiannut peqqinnissaqarfimmullu atuuppoq. Isumaginninnikkut aqqissuussinerup pitsaasuunissaa pisortanit aamma akisussaaffigineqarpoq, innuttaasut ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsisut inuiaqatigiinnut isumalluutaqqilersinnaangorlugit tapersuinermik pisariaqartitaminnik pisinnaangortillugit.

Isumaqaarpugut inuit tamarmik inuunerminni naligiimmik periarfissaqartinneqassasut. Ilinniartitaanermut, peqqinnissaqarfimmut atugarissaarnikkulluunniit iluaqutissanut atuuttunut tamanut tunngaviusunullu killiligaangitsumik naligiissumillu atuisoqarsinnaanissaa pingaartuuvooq. Aningaasatigullu naligiinnginneq ajornartorsiutitut isiginngilarput. Inuiaqatigiinni suniluunniit aningaasatigut naligiinngittoqarsinnaavooq, inuit tamarmik pissusissamisoortumik assigiimmik isertitaqarsinnaangimmata. Aningaasatigut taamatut naligiinngittoqarnera ajornartorsiutitut isiginngilarput, tamanna ilaatigut ilinniakkamik toqqaanermut, akunnerpassuarni sulinissamut piumassuseqarnermut tunngatillugu nammineq kajumissutsimik inuttullu toqqaanermik tunngaveqarmat.

Aningaasatigut naligiinnginneq aamma inummut ataasiakkaamut pitsaanerpaamik angusaqarniarnissamut kajumilersitsissaaq, tamannalu aamma inuiaqatigiinni atugarissaarnermut ataatsimoortumut annertusaataassalluni.

Inuup kiffaangissuseqarnissaa pingaartillugu inunnik isiginneriaaseq

Isummakkut avammut ammanissaaq liberalimik eqqarsartaatsimut pingaaruteqarluni ilaavoq. Isummakkut avammut ammanerup isumaa tassaavoq inuup kialluunniit qanoq eqqarsarnissaminut, qanoq upperisaqarnissaminut oqalunnissaminut qanorlu inuunerminik ingerlatsinissaminut kiffaangissuseqarnerata akuerinissaa. Isuma qarluinnarpugut nammineq inuunerisamut akisussaaffeqarnissaaq inunnullu allanut ataatsimoornermullu akisussaaqataanissaaq inunni tamani pigineqartoq.

Taamaammat inuiaqatigiinnut pitsaasunut tunngavissaaq tassaavoq inuit ataasiakkaat naammassisaqarnissaminut namminneq akisussaaffeqarnerminnik misigisimanissaat, taamaaliornikkullu ataatsimoornermut tunniusseqataallutik. Inuup ataasiakkaap nammineq akisussaaffigisaanik arsaarutsigu, taava nammineersinnaassusiagaassaaq, soriarsinnaajunnaarluni akisussaaffeerullunilu, tamannalu inummut ataasiakkaamut annertuumik akornutaaginnarani aamma inuiaqatigiinnut tamanut akornutaassaaq.

Inuup ataasiakkaap sapinngisamik annertunerpaamik nammineerluni kiffaangissuseqarnissaata qulakkeerneratigut, ajunnginnerpaamik inuuneqarnissamut kajumissuseqalersinneqassaaq, tamannalu naggataatigut ataatsimoornermut iluaqutissanngussalluni. Inuit nukittuut nammineersullu nammineq kajumissutsimik ataatsimoorfinnik pilersitsinissaaq pikkoriffigisarpaat aammalu assersuutigalugu timersoqatigiiffinni assigisaanilu nammineq kajumissutsimik suliaqarneq peqataaffigisarlugu.

Taamaaliornikkut inuup inuttut annertuumik kiffaangissuseqarnera aamma nukittuumik ataatsimoorfeqarnissaaq tamanut iluaqutaasussamik tamat ataatsimoorlutik tunniussa qarfigisaanik pilersitsinissaaq qulakkeerneqassaaq.

Demokraatit inummut ataasiakkaamut taassumalu piginnaasaanut upperinninnerat annertuvoq. Inuimmi amerlanersaat namminneq avatangiisimillu ilimagisaannik pisinnaanerupput, pisortalli sinaakkusiussaannit pisoqalisimasunit unittoqqaffiusunillu noqinneqarput, tamannalu nutaaliorsinnaanermit sulerususutsimullu akornutaavoq. Taamaammat pingaaruteqarluinnarpoq inuttut kiffaangissuseqarnerup inuunermillu pitsaasumik nammineq toqqaasinnaanissap sulii annerusumik ukkatarineqarnissaa.

Kiffaangissuserli aamma akisussaaffimmik nassataqarpoq. Inuttut kiffaangissuseqarneq inuttullu akisussaaffeqarneq (social)liberalistiskimik eqqarsarnermut atalluinnartuupput. Inuit kikkulluunniit pisortanik isumalluuteqaratik nammineernissaminut periarfissaqarsinnaasariaqarput, aammalu ajornartorsiulaalerunik ingerlaannaq eqqarsassanngillat pisortat ikiuinissaminut akisussaaffeqartut. Innuttaasut kikkulluunniit pisortanut saaffiginnissuteqannginnerminni nammineq ajornartorsiutigisaminnik aaqqiissuteqarnissaminut imminnut tatigalutillu imminnut naleqartittariaqarput. Amerlanertigummi paasineqartarpoq nammineerluni aaqqiissutissarsisoqarsinnaasoq, taamatullu aaqqiissutissarsineq

nuannaarnermik anginerusumik tunisisarpoq. Tamanna inuup ataasiakkaap imminut tatigineranik annertunerulersitsisarpoq tamanullu iluaqutaalluni.

Politikkikkut aalajangiisinaatitaaneq annertunerusoq

Kalaallit Nunaata politikkikkut annertusiartuinnartumik aalajangiisinaatitaanissaa Demokraatit sulissutiginnassavaat. Isumaqarpugulli tulleriarineq eqqortoq atorlugu ingerlatsisoqartariaqartoq. Kalaallit Nunaata namminersortutut naalagaaffinngornissaata aalajangersimasumik ullulernerqarnissaa kukkunerussaaq. Naalagaaffinngornissatsinnummi inuttut, ilinniartitaanikkut aningaasaqarnikkullu piareersimanissarput utaqqineqartariaqarpoq.

Namminiilivinnissamik oqallinneq paasinartumik misigissutsinik angisuunik imaqarpoq. Kinami nammineq illumini naalagaarusunngila? Oqallinnerullu isumatusaartumik ingerlanneqarnera misigissutsinit qallerneqassanngilaq. Naalagaaffinngortussap politikkikkut inunnullu tunngatillugu iluatsitsiffiulluarnissaa Demokraatit pingaartippaat. Tamannalu aatsaat anguneqarsinnaavoq piareersarluarsimagutta eqqarsaatigeqqissaarsimagutsigulu.

Siullertut pingaaruteqarpoq inuttut piareersimanissarput. Taamaammat isumaginninnikkut ajornartorsiutit annertuupilussuit millisarneqartariaqarput nunanilu Islanditut Danmarkitullu ittuni ajornartorsiutinut assingusunut nallersuunneqarsinnaasariaqarlutik. Assersuutigalugu kinguaassiutigut kannguttaatsuliernerit, meeqqat inissineqartarnerat, nakuusernerit toqutsinerillu amerlassusaat ikilisarneqartariaqarput. Ajornartorsiutit taakku taama atugaatiginerinut pissutaarpiartut nassaarisariaqarpagut, taamaaliornikkullu ikilisarneqarlutigit.

Aappaattullu pingaaruteqarpoq ilinniagaqarnikkut piareersimanissarput, naalagaaffinngornermi sulisinaasut pisortat allaffissornikkut ingerlatsineranni ilinniagartuutut atorfiit amerlanersaannik inuttalersornissaannut piareersimaqqulligit. Tamatuma saniatigut sulisinaasut sinneri aamma ilinniarsuunneqarsariaqarput, sulisussanik sapinngisamik annertunerpaamik immitsinnut pilersorsinnaaqqulluta. Tamannalu atorfinnut tamanut tunngatillugu atuuppoq, assessorissanik suliaqartunit aningaaserivinni siunnersuisunut. Taamatullu anguniagaqarneq iluatsissinnaassappat meeqqat atuarfianni pissutsit ingerlaavartumik naleqqussarneqarlutillu pitsanngorsarneqartariaqarput, meerartavut nunani allani meeqqat suliatigut piginnaasaqarnerisut inissimalersikkumalligit. Meeqqat atuarfiat meeqqatta ilinniartitaanikkut ingerlaqqinnissaannut toqqammaviuvoq.

Pingajuattullu pingaaruteqarpoq aningaasaqarnikkut piareersimanissarput. Demokraatit atugarissaarnerup kiffartuussinerullu maanna qaffasissusia millisikkusunngilaat, aamma akileraarutininik qaffaanissaq peqataaffigerusunngilarput. Taamaammat pisortat suliaasaqarfiini aningaasartuutit qaffasissusiannik ingerlaavartumik naleqqussaanikkut aaqqissuusseqqinnikkullu, namminersorluni inuussutissarsiornerup iluani ingerlanneqartut qanoq iliorluni annertusarnissaannik ingerlaavartumik ukkatarinninnikkut aningaasaqarneq pitsanngorsarneqassaaq.

Demokraatit isumaqarput politikkikkut aalajangiisinaatitaaneq periarfissat allarpassuit atorlugit annertusarneqarsinnaasoq namminersortutut naalagaaffinngunngikkaluarluni. Susassaqarfinnut arlissuarnut akisussaaffiit naalagaaffimmit tigusinnaavagut, tassuunalu politikkikkut nammineq

aalajangiisinnaatitaaneq, sukkassuseq nammineq kissaatigisarput sapinngisarpullu atorlugu ingerlaavartumik annertusarsinnaallutigu.

Taamaaliornikkut susassaarfinnut pisariunerusunut akisussaaffiit namminersortutut naalagaaffinngornermik kinguneqartussat tigonissaat eqqissilluta sulissutigisinnaavagut. Namminersortutut naalagaaffinngornitsigut nunatut immitsinnut mattutissanngilluinnarpugut. Paarlattuanilli naalagaaffinngornikkut nunani tamalaani suleqatigiinneq ullumikkumut naleqqiullugu annertunerusumik peqataaffigilissavarput. Tamanna assersuutigalugu illersornermut, niuernermut, nunanut allanut silallu pissusianut tunngatillugu atuutissaaq. Kalaallit Nunaat nammineertoq nunarsuaq tamakkerlugu eqeersimaartumik suleqataassaaq.

Politikkikkut nammineq aalajangiisinnaanerup annertusarnissaanik sulissuteqarnitta peqatigisaanik Naalagaaffeqatigiinni suleqatigiinnermut eqeersimaartumik pitsaasumillu tunniussaqaassagut. Maannakorpiaq inissisimaffigisatsinni Naalagaaffeqatigiinnut ilaasortaanerput aningaasaqarnitsinnut, inuiaqatigiit atugarissaarfiusut ingerlanneqarnerinut ilinniartitaanikkullu periarfissatsinnut pingaaruteqarluinnartuuvoq. Tamanna puigussanngilarput. Tamanna tunngavigalugu Naalagaaffeqatigiinni suleqatigiinnermut pitsaasumik pullaveqarnissaaq pingaaruteqarpoq, maanna inissisimaffigisatsinni Naalagaaffeqatigiinnut ilaanitsinni iluaqutissartaasut ajoqutissartaasunit amerlanerummata.

Inuiaqatigiinnut iluaqutissaaq annertusarneqassaaq

Demokraatit aningaasaqarnermik annertunerusumik nukittunerusumillu pilersitsinissaaq kissaatigaat. Tamannalu kaagi atorlugu assersuusiorluni nassuiarneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu oqarta kaffisortitsiniartutit. Lagkagiliorputit, taannalu qaaqqusat tamaasa akornanni agguarneqartussaavoq. Qaasut amerliartuinnartillugit tamarmik immikkut kaagisugassaat milliartortussaavoq.

Taava oqarta sapaatit akunnerata tulliani aamma kaffisortitsiniartutit. Tamatumuuna lagkagiliorputit marloriaammik anginerusumik. Qaaqqusat aamma taama amerlatigissapput, taamaammat tamarmik immikkut marloriaammik anginerusumik kaagisugassaqaassapput.

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat kaagimut eqqartorneqartumut assinguvoq. Alliertortillugumi agguagassaqaarneruleriartussaaq. Aningaasatigut sapinngisamik annertunerpaamik iluaqutissartaqarnissamik pilersitsinissaaq Demokraatit ukkatariuassavaat, tamatumalu kingorna agguataarneqarnissaa oqaloqataaffigerusupparput. Takorlorneqarsinnaavoq akileraarutitigut oqilisaasoqarsinnaasoq, peqqinnissaqarfiup amerlanerusunik aningaasaliiffineqarnissaa attaveqaatitigullu aningaasalersuisoqarluni. Kaagimi angisuujuuppat, allatut oqaatigalugu periarfissat amerlanerungaassapput. Kaagili mikippat mikisukkuutaat agguarnissaat assortuussutigineqassaaq, tamannalu arlaannaataluunniit iluarinaviangilaa.

Makkununga sinaakkutissat pisariaqartut pilersikkumallugit inuiaqatigiinnut kaagi annertusarusupparput:

- Pinngortitami pisuussutitta, uumasut aatsitassallu, pitsaanerusumik atorluarneqarnissaat
- Unammillersinnaassutsip naammassisaqarsinnaassutsillu pitsanngorsarnissaasa ingerlaavartumik ukkatarinissaat

- Sulisinnaasut ilinniarluarsimanagerusut
- Pisortat suliassaqarfii annikinnerusut, eqaannerusut sunniuteqarluarnerusullu
- Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnejq nukittunerusojq
- Pisortat namminersortullu suleqatigiinnerat pitsaanerusoq
- Aningaasaqarnermut politikkimut annertunerusumik allanngujitsumillu akisussaassuseqarnejq
- Inummi ataasiakkaami inooqataanikkut eqqarsartaatsikkullu unammillernartut pinaveersaartinneqarnerisa annertunerusumik ukkatarineqarnissaat, inuttut sapinngisamik nukittunerpaamik toqqammaveqarnissaq qulakkeerniarlugu.

Ilinniartitaaneq sakkussatta pingaarnersaraat

Nunatta silarsuarmi nunarsuarmut siaruariartuinnartumi sunniuteqarluni inissisimalernissaata qulakkeernissaanut ilinniartitaaneq sakkussatta pingaarnersarivaat. Tamatumunngalu peqatigitillugu ilinniartitaaneq inuiaqatigiinnut atugarissaartunut toqqammavissaavoq piffissallu ingerlanerani namminersortutut naalagaaffinngornissatsinnik suliniuteqarnitta ilagalugu pingaaruteqarluinnartoq. Ilinniagaqarnitsinni ilisimasassat tunngaviulluinnartut pissarsiarisarpagut kingorna immikkut piginnaasaqarfigiligassagut. Ilinniartitaaneq qaammarsaanerlu atorlugit inuiaqatigiit paasilluarnissaannut toqqammavissaq tamakkerlugu ilinniartarparput. Aamma ilinniartitaaneq qaammarsaanerlu atorlugit nunanut allanut ammariartornissatsinnut ilisimasassat piginnaasassallu pissarsiarissavagut.

Ilinniartitaanikkut aqqissuussinerput inuiaqatigiit inuussutissarsiortullu pisariaqartitaannut ingerlaavartumik naleqqussarneqassaaq, taamaaliornikkut ilinniagaqartitatta inuussutissarsiornerup iluani atornerqarsinnaanissaat pitsaanerusumik qulakkeerumallugu. Taamaammat inuiaqatigiit inuussutissarsiortullu piginnaasanik pisariaqartitaat ilinniakkatigit innuttaasunut neqeroorutigineqartuni salliutinneqassapput. Ilinniartitaanerup inuussutissarsiornerullu ataqatigiissinnissaannut naammassisaqarsinnaassutsillu qaffasinnerpaaffimmiinnissaanut tamanna pingaaruteqartupilussuuvog.

Tamannalu tunngavigalugu pingaaruteqarpoq ilinniartitaanikkut aqqissuussinitta pitsaanerpaajunissaa, tamanut inissaqartitsisoq, suliatigit piginnaasaqarnerpaat unammilligassillutigit kajumilersillugillu, pikkorinnginnerusullu katataanginnissaat qulakkeerlutigu.

Taamaammat anguniakkatta pingaarnersaat tassaajuassaaq meeqqat atuarfinni atuartut ilinniarnermik meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsinnermi angusiffigisinnaasaannik tamaasa neqerooruteqarfigissallugit, taamaaliornikkut tamarmik ilinniartitaanikkut ingerlaqqinnissamut inuussutissarsiuteqalernissamullu piginnaanngortitsisumik ilinniarnissamut periarfissillugit. Ilinniagartuutut ilinniagaqarnejq inuussutissarsiutitigulluunniit ilinniagaqarnejq matumani apeqqutaanngilaq. Ataasiakkaalli namminneq piginnaasamik sapinngisamik atorluarnissaannut ilinniakkamik toqqaanissaat pingaarnersarivaat, tamanna inummut ataasiakkaamut inuiaqatigiinnullu naleqarnerpaassammat.

Tamatumunnga atatillugu pingaaruteqarpoq ilinniagaqarnerarsiuteqarnermut aqqissuussinermik, illuatungaatigit ilinniartup ilinniakkamik aallussilluarnissaanik qulakkeerisussamik, illuatungaatigullu

aamma ilinniartut ilinniakkaminnik naammassinninnissaannut suliffittaarnissaannullu kajumilersitsisussamik peqarnissarput.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut siuariartornermik atugarissaarnermillu pilersitsissapput

Nunarput qujanartumik imartaqarpoq aalisakkanik qalerualinnillu pissaqartitsilluartunik, nunap iluani aatsitassaateqarpugut pinngortitarpullu immikkuullarissuuvoq alianaalluinnartuulluni. Pinngortitami pisuussutivut taakku aalisarnerup, aatsitassarsiornerup takornariartitsinerullu iluani aningaasarsiorluarnissatsinnut pissusissamisoortumik periarfissaqartippaatigut. Taakku atorluarnissaat pikkorinneruffigisariaqarparput, taakkunani pingasuni iluatsitsilluarneq suliaqarfinni allani iluatsitsilluarnermik kinguneqassamat, inuussutissarsiutit taamatut pilersinneqartut pissutigalugit.

Pisortat nunatsinni sumiiffinni assigiinngitsuni nutaaliornissamat isumassarsiarpassuarnullu aporfiumngisaannassapput. Pisortalli pitsaasunik sinaakkusersuinikkut malittarisassaqartitsinikkullu suliffeqarfinnut kulturimik suliaqarfinni taaneqartuni allanilu tamani aallarnisaanermik isumassarsianillu pitsaasunik ikorfartuissapput. Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnerup nukittuujunissaa siuariartoqqinnissamik atugarissaarnerulernissamillu pilersitsinissamik kissaateqarnitsinnut pingaaruteqarluinnarpoq. Nammineerlunili takkunnaviangilaq.

Suliffeqarfiit namminersortut pikkoriffiginerpaasaminnut kiffaanngissuseqartittariaqarpagut, tassalu suliffinnik, atugarissaarnermik siuariartornermillu pilersitsineq. Allaffissornikkut suliniutinit paasiuminaatsunik pisariaqanngitsunillu pisarissersortinneqassanngillat. Paarlattuanilli suliffeqarfiit sapinngisamik annikinnerpaamik malittarisassiuunneqassapput, akileraartinneqarlutik tapiiffigineqarlutillu.

Nunarsuarmi unammilleqatigiinnermi ingerlalluarnissaannut aamma iluaqutigisaminnik pitsaasunillu sinaakkuteqartinneqassapput. Taamaamat ingerlatseqatigiiffinnut akileraarusersuinikkut procentip unammillersinnaassuseqartuarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq. Nunani OECD-mut ilaasuni agguaqatigiissillugu qaffasissutsimit qaffasinnerusassanngilaq - aamma appasinnerusinnaavoq.

Aamma pingaaruteqarluinnarpoq inuussutissarsiortunut aningaasartuuterpassuit qaffasissutsimi naleqquttumiitittuarnissaat. Akitsuusersuineq inuiaqatigiinnit ima sakkortusarneqartigissanngilaq suliffeqarfiit aningaasalersuinissamat periarfissaannut aamma siuariartornermik suliffinnillu pilersitsinissaannut akornutaalerluni.

Tamatuma saniatigut pissusissamik eqquineq, sulinikkut ileqqorissaarneq sulinermilu pissutsit pitsaasut ukkatariuaannassavagut. Timikkut tarnikkullu sulinermi atukkat pitsaanerpaajuaannarnissaat inuussutissarsiortut ukkatariuaannassavaat. Tamanna napparsimalluni sulinngitsoornernik ikinnerusunik, sulisunik nuannaarnerusunik piffissarlu eqqorlugu suliariornermik kinguneqartarpoq. Sulisulli ataasiakkaat aamma akisussaaffeqarput. Suliniarluni suliarortoqartarpoq, piffissarlu eqqorlugu takkuttoqartarpoq. Suleqatit pisortarisallu ataqqinnittumik pineqassapput suliassallu sapinngisamik pitsaanerpaamik naammassineqassallutik. Suliffeqarfimmik pitsaasumik naammassisaqarfiulluurtumillu pilersitsinissaq ataatsimoorluni suliassaavoq.

Akileraarutit appasissut kiffaanngissusermik pilersitsisarput

Isertitanit akileraaruteqarnissaq pingaaruteqarpoq. Akileraaruteqarnikkut inuiaqatigiinni atuarfiit, napparsimmaviit, ikiortariallit ikiorneqarnissaat allallu qulakkeerneqartarput. Taamatullu oqareerluta, taava pingaaruteqarpoq eqqaamassallugu inuiaqatigiit tassaanngimmata aningaasarsiortut - innuttaasoq aningaasarsiortuuvoq. Demokraatillu isumaqarput innuttaasup nammineq aningaasaatimi sapinngisamik amerlanersaanik pigisaqarnissaata isumaginissaa inuiaqatigiinnut suliaasaasoq. Taamaamat akileraarutit sapinngisamik appasitsinnissaat sulissutiguarparput. Taamatullu pullaveqarneq innuttaasunut ataasiakkaanut malunnartinneqassaaq suliffeqarneq naammassisaqarnerlu imminut akilersinnaasoq.

Akilerartarnikkut aaqqissuussineq sapinngisamik pisariinnerpaajussaaq, aamma akileraarutit procentiat kommunimi najugaqatigiittunut tamanut assigiissaaq. Taamaamat akissarsiaqqortunernut akileraarutit akilerarutinullu procentit assigiinngisitaartut allat eqqunneqassanngillat.

Aningaasartuutit qaffasissusiata ukkatarinissaa aamma pingaaruteqarpoq. Akitsuut tassaaginnarpoq akileraarut toqqortigaq, taannalu equngasumik eqquigajuttarpoq, kikkut tamarmik qanoq isertitaqarnertik apeqqutaatinnagu assigiimmik akiliisinnegartarmata. Akiitsuutit ilaatigut pissuserisamat tunngassuteqartariaqarput, assersuutigalugu peqqinnanngitsut mingutsitsisullu peqqinnartunut silallu pissusianut tunngatillugu qajassuussinerusumik periarfissaasunut naleqqiullugit qaffasinnerusumik akitsuuserneqarlutik. Nioqqutissiaq kiffartuussinerluunniit ima qaffasitsigisumik akitsuuserneqassanngilaq niuerfiusup atorunnaarneranik kinguneqartitsilluni. Matumanilu inuup ataasiakkaap nammineerluni kiffaanngissuseqarnissaa Demokraatinut pingaaruteqarpoq - inuit pisiarerusutatik pisiarisinnaasariaqarpaat.

Isumaginninnikkut sillimaniarneq toqqissisimanermik qulakkeerissaaq

Tamatta napparsimaleratarsinnaalluta suliffitsinnik annaasaqaratarsinnaavugut. Matumanilu inuiaqatigiit isumaginninnikkut sillimaniarnermik toqqissisimanartumik qulakkeerinninnissaat pingaaruteqarpoq, sullinneqarneq kiffartuunneqarnerlu pisinnaatitaaffigisarput pisinnaaniassagatsigu.

Tamanna utoqqartatsinnut innarluutilittatsinnillu aamma atuuppoq. Utoqqalineq toqqissimanartuussaaq aamma innarluuteqartuulluni toqqissisimanartuussaaq. Inuiaqatigiinni eqimattat taakku ataqqinnittumik pineqartussaapput, pitsaasumillu inuuneqarnissaannut aningaasanik ikiuinermillu qulakkeerinnittoqassaaq.

Inuiaqatigiinnili eqimattanut tamanut atuuppoq imminut isumagisinnaagaanni taava aamma imminut isumagisariaqarpoq. Sanngiitsutut politikikkut nassuiarneqartunut aningaasanik agguaassinissaaq inuiaqatigiinnut suliaasaanngilaq. Inuit arlaalluunniit assigiinngillat, aamma inuit assigiinngitsut assigiinngitsunik pisariaqartitaqarput. Isumaginninnermi inuit ataasiakkaat pisariaqartitaat isiginiarnerusariaqarpagut tamannalu tunngavigalugu iliuseqarluta. Inunnut ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsisunut sullissineq pitsaanerpaaq taamaaliornikkut qulakkeerneqassaaq.

Ilaqutariit nukittuut inunnik nukittuunik pilersitsisarput

Ilaqutariinneq ataatsimoorfiit pigisatta nukittunersaraat qaninnerpaaffigisaralugillu. Inuunermi annikilliortilluta ilaqutariit qanittut nukimmik aallerfissaraagut. Ilaqutariit ulluinnarni asanninnermik, tapersorneqarnermik isumassorneqarnermillu aallerfissaraagut. Aamma meerartatta isumassuinermik

takutitsinissaq aamma mminnut allanullu akisussaaffeqarnissaq ilaqutariinni ilinniartussaavaat. Allatut oqaatigalugu ilaqutariit tassaapput inunnik nukittuunik nunatta siunissaata toqqammavigisassaanik pilersitsinissamut pingaaruteqarluinnartut.

Taamaammat ilaqutariit perorsaavittut toqqissisimaffigisatsitullu paarilluarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq. Matumanilu ilaqutariit nalinginnaasuunerat, kattunneqarsimanerat imaluunniit allatorluinnaq inissisimanerat apeqqutaatinneqanngilaq.

Ilaqutariilli aaqqiissutissani pitsaanerpaajunginnerinik paasisaqarnissatsinnut pikkorittariaqarpugut. Meeqqamut pitsaanususaq meeqqallu pitsaasumik inuuneqarnissaa angajoqqaat pisariaqartitaannit salliutinneqartuaannassapput, taamaammat aamma sumiginnaanermik paasisaqarnissamut aaqqissuussinermik sunniuteqarluartumik peqartariaqarpugut, sumiginnaasoqartillugulu iliuseqarfigalugu, meeraq sumiginnagaasoq toqqammavimmi nutaami toqqissisimaqqilerniassammat tassuunalu inuttut nukittuunngorluni.

Sumi najugaqarnissamut kiffaanngissuseqarneq

Nunarsuatsinni ukiut kingulliit 100-t ingerlanerini nunaannarmit illoqarfinnut nutserneq annertooq pisimavoq. Illoqarfissuit alliaruinnarput inuillu sumiiffinnut ikinnerusunut katersuullutik. Illoqarfinnut nutserneq nunatsinni aamma atuuppoq.

Demokraatit isumaqarput inuit kikkulluunniit sumi qanorlu najugaqarnissartik aalajangissallugu kiffaanngissuseqartariaqartut. Pisortat tamanna akuliuffigisannngilluinnarpaat. Inuilli ilisimasariaqarpaat najugaqarfinni mikinerusuni najugaqarneq akisunerugajuttartoq annikitsumik ingerlatsinermi akornutaasut pissutigalugit, aammattaaq ilisimaneqartariaqarpoq pisortat sullissinerat illoqarfimmut anginerusumut naleqqiullugu inukinnerusumi annikinnerusarmat.

Nunaqarfinni illoqarfinnilu aningaasalersuisoqarnissaata ukkatarinissaa pinnagu sumiiffiit inuussutissarsiornikkut siuariartornissamullu periarfissaqarfiusut ukkatarinerusariaqarpagut. Nunaqarfimmiuuneq illoqarfimmiuunerluunniit apeqqutaatinnagu pingaaruteqarpoq suliffeqarnissamut periarfissaqarnissaq meeqqallu atuarsinnaanissaat. Taamaammat assersuutigalugu inissianut pisortalluunniit paaqqinnittarfiinut aningaasalersuinissamut innuttaasut amerlassusaat tunngavigineqassanngilaq, taarsiulluguli sumiiffinni ataasiakkaani suut periarfissaanersut aalajangiisuusariaqarput.